

Ympäristöterveyden
häiriötilanteisiin varautuminen
ja toiminta kehittyvät STM:n
hallinnonalalla
Yhteenveto verkoston
suosituksista

Jari Keinänen

STM:n valmiusseminaari 2017, Haikon Kartano

Verkosto

- Ympäristöterveyden häiriötilanteiden hallinta ja yhteistyö sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla
- Asetettu 14.2.2014 - määräaika 31.12.2015
- Asettamisen taustalla kokemukset Talvivaarasta ja säteilytilanteiden valmiusharjoituksista
- STM, THL, TTL, STUK, FIMEA, Tukes, Valvira, Avit, Kuntaliitto
- Tavoite
 - Työryhmän tavoitteena on varmistaa, että sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan viranomaiset ja asiantuntijalaitokset tuntevat omat vastuunsa ja roolinsa sekä yhteistyömenettelyt ympäristöterveyden häiriötilanteissa ja häiriötilanteisiin varautumisessa.

Verkoston tehtävät 1

- selvittää ja listata lainsäädännössä määritellyt sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan viranomaisten ja asiantuntijalaitosten tehtävät ja toimivalta ympäristöterveyden häiriötilanteissa
- määrittää ja sopia mitä lainsäädännössä määritellyt tehtävät ja toimivalta tarkoittavat käytännössä huomioiden yhteistoiminta muiden hallinnonalojen kanssa
- selvittää sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan viranomaisten ja asiantuntijalaitosten yhteistyömahdollisuudet ympäristöterveyden häiriötilanteissa
- sopia yhteistyön toimeenpanosta käytännössä
- sopia viestinnän ja tiedottamisen menettelyt STM:n hallinnonalan viranomaisten ja asiantuntijalaitosten välillä sekä sopia koordinaatiosta kansalaisille ja medialle tiedottamisessa ympäristöterveyden häiriötilanteissa

Verkoston tehtävät 2

- selvittää muut mahdolliset toimenpiteet, mitä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla tarvitaan ympäristöterveyden häiriötilanteisiin liittyen toiminnan kehittämiseksi (esim. päivystysjärjestelyt, ostopalvelujen ja yksityisen sektorin huomioiminen)
- laatia kohdissa 1-6 tehtyjen selvitysten perusteella sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan toimintaohje ympäristöterveyden häiriötilanteisiin
- arvioida kohdissa 1-6 tehtyjen selvityksien perusteella mahdolliset lainsäädännön muutostarpeet toiminnan kehittämiseksi.
- säteilyvaaratilanteen osalta tuottaa tietoa kohdissa 1-6 tehtyjen selvitysten perusteella säteilytilanneoppaan (SM:n julkaisuja 38/2012) STM:n hallinnonalan toimintamenettelyiden selvittämiseen ja päivittämiseen.

Verkoston alustavat suositukset

- Joditablettien jakaminen
 - Verkosto esittää, että erityisesti syntymättömien, imeväisten, lasten ja nuorten varautumista säteilyvaaratilanteisiin parannetaan jakamalla joditabletteja äitiys- ja lastenneuvoloiden kautta koteihin.
 - Lisäksi verkosto pitää tärkeänä, että nykyiset osin ristiriitaiset viranomaisviestit joditablettien varaamisesta yhtenäistettäisiin.

Verkoston alustavat suositukset 2

- Kansallisen yksinkertaisen tilannekuvajärjestelmän kehittäminen
- Laboratorioverkoston kehittäminen vastaamaan tarpeisiin häiriötilanteissa
- Päivystysjärjestelyjen kehittäminen ympäristöterveydenhuollossa
- Viestinnän ja tiedotuksen kehittäminen
 - LUOVA-järjestelmän kehittäminen
- Lainsäädännön muutostarpeet
- Ympäristöterveydenhuollon toimialan säännölliset valmiusharjoitukset
- Säteilytilanteen kartoitus ja säteilymittaukset
 - Mittausstrategian laatiminen (säteilymittaukset)